

JUNO MONETAS SKATT

AXEL KAMNE

SMAKPROV

8TH & ATLAS PUBLISHING

8th & Atlas Publishing
911 Walnut Street
Winston-Salem, NC 27101

www.8thandatlaspublishing.com

Copyright © 2024 Axel Kamne

Axel Kamne har hävdad sin rätt att bli identifierad som författare till detta verk i enlighet med Copyright Act från 1976. Alla rättigheter förbehållna. Ingen del av denna publikation får reproduceras, lagras i ett informationssystem eller överföras, i någon form eller på något sätt, vare sig elektroniskt, mekaniskt, genom fotokopiering, inspelning eller på annat sätt, utan föregående tillstånd från förlaget.

Den här boken tillverkades etiskt och ansvarsfullt av Lightning Source.

Omslagsdesign av Axel Kamne och 8th & Atlas Publishing.

Bilder: *The Chariot Race* av Alexander von Wagner/Källa: Artdaily.com via Wikimedia Commons. Sestertie i brons av Gaius (Caligula)/Metropolitan Museum of Art via Wikimedia Commons. Karta över de 14 administrativa regionerna i antikens Rom/G. *Droysen's Allgemeiner Historischer Handatlas*; Public domain via Wikimedia Commons.

Tryckt bok ISBN: 979-8-9919936-2-3

E-bok ISBN: 979-8-9919936-3-0

Den förbannade hungern efter guld
— Vergilius

SMÅPROV

JUNO MONETAS SKATT

SMAKPROV

8TH & ATLAS PUBLISHING

I

Gröne Gnaeus den gullige och gnällige höll ett lotteri, och Lucius spelade på det.

Lucius satt allra högst upp, för att undvika trängseln, men Circus Maximus lät sig inte luras av sådana enkla knep. Trots att arenan var Roms största fanns där aldrig en plats som inte redan var upptagen av tre personer och varje andetag förde med sig stanken av tusen olika svettsorter. Även Lucius var skyldig till det illaluktande brottet. Oavsett hur hårt vintervinden bet med sina isande tänder var luften obevekligt stilla på cirkusens läktare. En av många anledningar till att det var den värsta platsen i världen.

Mer av vana än av vilja fiskade Lucius upp några kalla, slitna quadrans ur närliggande fickor. De små bronsmynten skulle knappt räcka till en dagsgammal limpa, men det förändrade ingenting – Lucius var en tjuv. Han skämdes inte; det var enda sättet att överleva i Rom. Åtminstone det enda som passade Lucius.

Publiken skrek av iver. Det var kapplöpning i dag, loppet skulle strax börja, och få saker var så bedövande som supportrarnas böljande ramsor. Men när Gröne Gnaeus talade i sin tratt tystnade de tvärt och Lucius hörde varenda stavelse lika tydligt som om den äcklige pysslingen spottat sina giftiga ord rakt i hans öra och rört om till dess vaxet runnit ut och kladdat

ned hans kinder. Alla spelade på Gröne Gnaeus lotteri. Det var trots allt det som finansierade hela spektaklet.

Med alla menade Lucius verkligen *alla*. Inte bara människor. Dvärgar, blemmer, till och med de varelser vars namn Lucius med stor omsorg glömt blev ständigt fattigare i sina försök att pricka rätt nummer.

”Sjutton, trettiofå, fem, sextiosju ...”

Lucius sneglade på sin lott, egentligen väl medveten om sina nummer, men med en innerlig önskan att han mindes fel. Det gjorde han inte. Han mindes aldrig fel.

Han reste sig instinktivt, men tvingade sig att sätta sig igen. Han skulle inte fly. Inte i dag. Kapplöpningsvagnarna var uppställda och trots att Lucius inte spelat på vinnaren skulle han följa loppet mycket noga. Planen krävde det.

***

Kanske i dag, om hon vann, kunde Appia bli fri. Hon tog några djupa andetag av luften som redan var tjock av damm och önskade att loppet bara kunde starta, att portarna framför henne bara kunde öppna. Hennes hästar frustade och skrapade med hovarna. Hästarna kände på sig att det inte var långt kvar nu. Hur hade Appia aldrig förstått.

Appia vände blicken mot publiken. Där, längst ned, på den bästa platsen, stod en konstruktion av marmorkolonner och tegeltak. Det var kejsar Caligulas personliga loge, ett avskilt rum skyddat från de packade bänkraderna.

Den magre kejsaren hade just rest sig och slavarna runt honom skingrades för att inte skymma sikten. I handen höll han en näsduk vars storlek skulle varit överdriven även för ett förkylt troll, och i tyget var de fyra lagens färger representerade: rött, grönt, vitt och blått.

Kejsaren stod så några ögonblick – armen rakt ut, ett

hörn av näsduken i sin knutna näve – och hela cirkusen höll andan i förväntan. Så öppnade han handen, spretade fingrarna brett, och näsduken fladdrade långsamt i sin resa nedåt. En vindpust tog tag i den, snurrade den ett varv i luften, varefter den slutligen landade på marken och portarna öppnades.

Hästarna satte fart. Cirkusen dånade av jubel och sanden yrde upp i Appias ögon. Redan försökte en motståndarvagn preja henne mot *spinan*, den av bronsdelfiner utsmyckade barriär som markerade banans mitt. En krock med den innebar en säker död. Appia piskade motståndaren i ansiktet och han drog sig reflexmässigt undan. Bra, hon återgick till att piska hästarna i stället. Alla fyra kändes pigga.

Första kurvan närmade sig. Appia lutade sig åt vänster, styrde genom selen hon virat runt kroppen. Selen höll för påfrestningen och hon kom ur kurvan som femma. De var åtta tävlande i dag, två från varje lag.

Hon tillät sig en hastig blick över axeln. Hennes lagkamrat från vita laget hade redan kraschat och låg begravd under sina hästar. Skeppsvrak kallades det, den hög av död som blev ett hinder på banan.

Jag har ju alltid sagt att du tar första kurvan för snävt, tänkte Appia, nu lämnad ensam.

Hon fick bra fart på raksträckan. Gled förbi en i blått vars hästar redan tröttnat. Bara tre kvar framför henne. Två röda och Hostus, med sina svarta bestar till hästar.

Andra varvet. De röda försökte preja bort Hostus, men i stället brakade bägge två in i skeppsvraket. Appia kastade sig åt höger och lyckades väja undan för katastrofen. Ljuden bakom henne avslöjade att alla inte varit lika snabba.

Runt henne regnade det grus när publiken gjorde sitt bästa för att störa de tävlande. Hon piskade hårdare och ur hästarnas munnar yrde fradgan. Där framme fladdrade Hostus gröna kläder, närmare än förut – hon knappade in på honom.

En kurva till, nästa varv.

Så var hon framme vid Hostus.

Där var han, den obesegrade mästaren, en grötig massa av svett och krulligt, ljust hår. Han som varje lopp fullständigt dominerade på banan. Appia behövde ta till något särskilt för att slå honom.

Fortfarande regnade det från publiken. Inte bara grus, allt vad man lyckades komma över. I ögonvrån såg hon något avlångt komma flygande och fattade sitt beslut.

Hon släppte piskan och fångade staven. Ekträ, tjockt och tungt.

Viktigast var den yttersta vänsterhästen, vilken både höll farten och låg närmast *spinan* i svängarna. Appia red på Hostus vänstra sida – nu hade hon sin chans.

Hon smällde staven rakt på Hostus hästs mule. Det knakade tillfredsställande när ben krossades.

Nej, tydligen staven som sprack. Hästen bara ruskade på huvudet och fortsatte. *Hur kan den tåla det där?* tänkte Appia.

Hostus uppskattade inte attacken. Han trängde in henne mot mitten, mot *spinan*, och Appia hade inte längre någon piska att försvara sig med. Hon försökte hålla emot, hon försökte verkligen, men i stället tappade hon kontrollen.

Hon föll.

Världen vändes upp och ned. Farten var så mycket verkligare nu, när hon hängde under vagnen, fastsurrad vid selen och med hästhovarna hamrande några fot från ansiktet. En egendomlig impuls manade henne att ge upp, att låta sig dras med längs banan och dö. Hon ruskade undan tanken och använde sina sista krafter för att nå sitt bälte. Falx-knivens välbekanta järn mot hennes fingrar kändes som en välsignelse från Jupiter själv, och med två snabba snitt kom hon loss och landade med en kullerbytta medan hennes hästar fortsatte i panik.

Appia väntade in de framstormande ryttarna innan hon hasade sig bort i säkerhet. Hals och lungor sved av grus och damm, kroppen värkte och skrek.

Hon såg klart loppet från sidan. Fyra av åtta tävlande red inte i mål. Hennes lagkamrat var död, och hon undrade om de båda röda någonsin skulle kunna tävla igen. Segrarens namn ropades ut i samma tratt som alltid öppnade tävlingarna: Hostus.

Nästa gång, tänkte Appia trött medan den krullhåriga Hostus mottog publikens jubel. Nästa gång slår jag dig.

SMÅKPROV

II

Åter en dag på cirkusen, åter ett lotteri Lucius spelade på. Numren var redan upplästa, men likt i går tvingade Lucius plan honom att stanna och betrakta eländet. Han hoppades att det inte skulle bli en ny vana. Han hade tillräckligt med vanor. Kapplöpningen var ersatt med gladiatorspel, och nere på sanden rullade gladiatorer runt och slogs. Mot varandra nu, lejonerna var redan döda.

”Den i mitten tror att han kommer vinna, se bara hur lojt han håller sitt svärd, men den högra är femton gånger så stor och den vänstra kommer trilla på sina oknäppta sandaler.”

Lucius sneglade mot raden framför för att se vem som lämnat analysen. En skiapod. Han satt med sin håriga fot – två, tre gånger större än normala fötter – upp mot solen och verkade trivas bra i skuggan han skapade. Lucius stötte bara på skiapoder då och då, men det var fullt tillräckligt.

”Sluta, Kezekem”, sa skiapodens mänskliga kompis, ”mig lurar du inte. Aldrig att du ser folks sandaler härifrån.”

”Joho *amicus*, jag svär”, sa skiapoden och viftade på sina tår. Han var mycket blek, och Lucius undrade om det hade med den bristande exponeringen för solljus att göra. ”Jag ljuger aldrig, det vet du! Men strunta i sandalerna då ... Har du legat i prickfrossa senaste året eller vad? Den store är Flamma,

halvcyklopen – han kan inte förlora.”

”Sluta nu. Det spelar ingen roll vad du säger, jag kommer inte ändra mig bara för att du ska tjäna en hacka.”

Lucius – som inte helt utan olust förberett sig på att tränga sig längre ned bland raderna för att göra en närmare inspektion av gladiatorerna och dessutom slippa de bådas samtal – spetsade öronen. Alla cirkusens vadslagningar gick genom Gröne Gnaeus, sådan var lagen; bröt man mot den kunde man själv bli föremål för underhållning på cirkusen.

Att de vågar prata så öppet om det, tänkte Lucius när skiapoden och hans kompis fortsatte sin diskussion kring den vadslagning de satt upp mellan sig. Vet de inte att det finns pretorianer i publiken?

Mycket riktigt, redan närmade sig två pretorianer. De banade väg genom att stampa med sina getben och skaka sina hornprydda huvuden. Pretorianerna var inte enbart kejsarens personliga livvakt, utan hade också till uppdrag att säkerställa att Roms lagar åtltyddes.

När åskådarna blev varse det förestående lät de inte människan smita undan, rädsla som de var för pretorianernas hämnd; åskådarna greppade hans armar och ben och höll honom stadigt på plats utan att bry sig om hans hesa skrik. Faktiskt gick åskådarna så ovarsamt till väga att pretorianerna vid ankomst fann jobbet till huvudsak vara avklarat och nöjde sig med några snabba stamp för att bespara stackaren fortsatt lidande.

Skiapoden var dock sedan länge borta. En fördel, antog Lucius, med att vara Roms snabbaste varelse.

Just då brast cirkusen ut i unisont jubel. Nere på marken tornade en ensam kämpe upp sig över de döda. En med väldig kropp, tung rustning och bara ett öga. Flamma, halvcyklopen, hade segrat.

***

Lucius satt kvar länge i funderingar. Runt honom växte tystnaden i takt med att läktaren övergavs. Mycket behövde stämma för att planen skulle klaffa och även då kändes det som en chansning. Och han hatade chansningar, för den saken hade han Gröne Gnaeus att tacka. I vilket fall måste han berätta för Pollio, fastän Lucius inte visste hur. Kände han den unge senatorssonen rätt skulle Pollio inte bara komma med invändningar utan även skälla ut Lucius för hans dåliga omdöme.

När läktaren var så gott som tom rörde sig Lucius därifrån. Allt han passerade var slavar som sopade rent, ett barn som hulkade med händerna mot ansiktet och slutligen de korpar som kraxade och bråkade om resterna av den människa som funnit det klokt att kringgå Gröne Gnaeus rättmätiga del.

Lucius klev igenom cirkusens portar och kom ut i den stad han älskade och hatade, den som förberedde sig för mörkrets fall; då folk var för trötta för att hålla koll på sina fickor, då skuggorna var lätta att gömma sig i och då han hade sin sista chans att slippa jobba natt.

Staden levde och slingrade sig – ryslig, äcklig, orm – en kväll som denna mer än vanligt.

När spel anordnades på cirkusen tömdes hela Rom på folk – Lucius brukade glädjas åt de stunderna, då han praktiskt taget var ensam i staden med sju kullar – men nu hade alla åter svämmat ut på gatorna med sina knuffande armbågar och dåliga andedräkter.

Han huttrade och skyndade på stegen. Kvällen kom tidigt om vintrarna, och kylan med den. Vinden som drog genom Roms gator sov aldrig. Som tur var låg Circus Maximus inte långt från Caelius, kullen där många av de finare familjerna bodde. När han hittat Pollios hus, en röd bjässe av tegelsten, kastade han småsten på fönsterluckan tills Pollio öppnade. Det

var en bra vana, annars riskerade Lucius att göra sig besvär i onödan. Ända sedan incidenten med trädet (vilken snabbt spridit sig i vissa kretsar) hade Lucius fått sitt rykte befläckt och föredrog därför fasadvägen när han besökte vännen.

Försiktigt satte han händer och fötter på de marmordekorationer som han numer var så bekant med och påbörjade sin klättring. Senast hade det regnat så mycket att han halkat; fallet hade bara varit tio fot men dunsen hade ådragit sig uppmärksamhet från huset och Pollios far, Annius Vinicianus, hade jagat iväg Lucius med en blomvas.

Och så hade senatorn mage att påstå att det var *Lucius* som hade dåligt inflytande över Pollio.

”Jag gör det inte”, sa Pollio när Lucius stack huvudet över fönsterkarmen.

”Låt mig åtminstone lägga fram saken innan du säger så där”, sa Lucius, drog sig upp sista biten och ramlade in på mosaikgolvet. Armarna värkte. Han var inte byggd för den här sortens strapatser.

”Nej”, sa Pollio, som stod med armarna i kors och blickade ned på Lucius, ”det spelar ingen roll vad du säger. Jag är trött på dina idéer.”

”Men snälla Pollio!” utbrast Lucius, slog en kullerbytta och klättrade upp i Pollios träsoffa. Närmare bestämt den vars elegant mejslade elfenbensmönster visade hur Romulus och Remus blev diade av varghonan – Pollio hade så många soffor att det var bäst att vara specifik. ”Jag talar om en stöt av sådan storlek att inte ens ditt fula tryne kan mäta sig med den. Stöten som avslutar alla stötar, ofantliga summor.”

”Jaha, och du kommer spela bort dem med förstås. Som du brukar.”

Lucius suckade och sträckte sig efter de vindruvor som låg i bronsskålen på bordet bredvid. Pollio talade alltid så, med frågor som inte var frågor utan påståenden, och Lucius visste

aldrig vad han skulle svara. Han prövade att förneka allting.

”Nej då”, sa han mellan tuggorna. ”Det har jag aldrig gjort.”

”Inte? Så du spelade inte bort den där bronsstatyn vi stal från palatset i somras? Vart kan den då tagit vägen.”

”Den var för lätt att känna igen. Du vet att vi inte kunde behålla den.”

”Eller när vi stal gästernas togor i det tjugiga badhuset på Esquilinen, och vips redan samma dag var de puts väck.”

”Jo, men ...”

”Eller de hundratals denarer vi snodde från auktionisten på slavmarknaden förra veckan. En vecka Lucius, du spelade bort hela vårt byte på en vecka.”

Det där sista gick faktiskt till något annat, tänkte Lucius, men brydde sig inte om att förklara saken. ”Jaja, okej. Men nej, jag kommer inte spela bort våra pengar på lotteriet. Inte den här gången, jag lovar.”

”Och varför skulle jag tro på det?”

Lucius reste sig och lade handen på Pollios axel. ”För att ingen kommer göra det. Lotteriet kommer upphöra att existera.”

Pollio blinkade några gånger med sina stora bruna ögon. Hans ansikte mjuknade och han släppte äntligen ned sina korslagda armar. Han hade förstått.

”Jag vet”, sa Lucius när Pollio öppnade munnen. ”Det är en otrolig sak att försöka sig på, men vid Dis Pater lovar jag att vi kommer klara det. Fast vi kommer behöva hjälp.”

”Hjälp?”

”Det märker du”, sa Lucius och gick fram till fönstret. Därute reste sig stadens siluett i mörkret. Kullar höjde och sänkte sig, och mellan dem trängdes hus och akvedukter i en slingrande röra. Kvällsvinden slog emot hans ansikte; dags att gå.

”Jag litar på dig, min vän, så jag litar på att du litar på mig.” Och Lucius klättrade ut ur fönstret och nedför fasaden.

***

Appia hukade sig under piskan. Det kändes annorlunda, att bli piskad av sin tränare för att hon förlorat igen jämfört med när hon själv piskade sina hästar, men hon antog att det egentligen var samma sak. Ratsch, ratsch, och ryggen sved.

”Om du förlorar nästa lopp likt du förlorade i går”, sa tränaren med en grimas som fick bölderna på hans ansikte att spricka och vitt var att svämma över hans kinder, ”så stannar du kvar efter loppet som foder åt lejonerna och ödlevargarna.”

Natten hade fallit när hon kom därifrån. Appias lag, de vita, hade träningslokaler och stall på Viminalen så hon var tvungen att passera Forum på väg hem. Torget, som på dagarna tycktes rymma hela Rom, befolkades nu enbart av ett dussin hemlösa och en och annan dvärg från vigilesgardet som motade bort dem. Hon passerade Vestatemplet, där den heliga elden alltid brann, och dess fladdrande sken reflekterades i torgets gyllene statyer.

Appia suckade. Varje gång hon såg konsulernas byster och generalerna på sina väldiga hästar önskade hon att hon var fri, att hon inte behövde återvända till sin herres hus och bara kunde försvinna in i Roms myller. Men det fungerade inte så. Hennes herre skulle hitta henne. Han hittade alla slavar som rymde.

Plötsligt stod en man framför henne, ganska kort och av klen figur. Han påminde om en vessla.

”Vem är du?” frågade Appia, och när hon fick se hans blå tunika tillade hon: ”Jag har ingen lust att bråka med supportrar.”

”Oroa dig inte. Jag är inte särskilt road av cirkusens spel.”

Han svepte ned en svart hårlock framför pannan –

kanske för att dölja vårtan han hade där – och Appia gissade att han var några år yngre än hon själv. Vad det nu betydde, Appia trodde att hon var runt tjugo men ingen hade berättat när hon var född.

”Mitt namn är Lucius Turpilinus. Jag har ett erbjudande, något jag tror skulle passa dig.” Han väntade på hennes svar, men när hon stod tyst pekade han med sina egendomligt såriga fingrar mot Capitolium och den byggnad som stod där liksom blickande ned över torget. ”Huset där uppe, vet du vad det är?”

”Jo, förstås, det är Juno Monetas tempel, tillägnat vår främsta gudinna.” Appia blev irriterad på sig själv. ”Vart vill du komma?”

”Nå, tänk dig att du står där och ser ned över Rom och tänker: varthelst jag vill gå kan jag gå, och ingen, inte ens kejsaren, kan stoppa mig. Hade inte det varit något?”

Appia rynkade pannan. ”Det räcker, du gör mig bara till åtlöje. *Bonum vesperum.*”

”*Bonum vesperum*, men möt mig här samma tid i morgon så kommer du vinna frihet och mycket mer därtill.”

Nyfiken på fortsättningen?

Hitta hela boken på axelkamne.com.